

聖般若波羅蜜多普賢大乘經

藏文漢譯對照本

【爐香讚】

爐香乍爇 法界蒙薰
諸佛海會 悉遙聞 隨處結祥雲
誠意方殷 諸佛現全身
南無香雲蓋菩薩摩訶薩（三稱）

【三皈依】

南無皈依佛 皈依法 皈依僧（三稱）

【發菩提心】

我今發心 不為自求 人天福報 聲聞緣覺 乃至權乘
諸位菩薩 唯依最上乘 發菩提心 願與法界眾生
一時同得 阿耨多羅三藐三菩提

【四弘誓願】

眾生無邊誓願度 煩惱無盡誓願斷
法門無量誓願學 佛道無上誓願成

【歸命本師】

南無本師釋迦牟尼佛（三稱）

【開經偈】

無上甚深微妙法 百千萬劫難遭遇
我今見聞得受持 願解如來真實義

「圓滿法藏·佛典漢譯」

現行譯文凡例

v1.1

2020年10月22日

壹、通則

一、讀者與譯文類型界定

本翻譯計畫所設定的目標讀者為一般信眾，而非學術界。在考證與文字的運用方面，固然會盡力參考文獻學、佛學研究等相關學科的研究取徑與成果，但因本計畫所著眼者，在於盡可能的正確傳達佛法義理，促進經文的可流通性，因此容有未能兼顧前述學科研究目的與學科規範之處，箇中有所取捨，在所難免。望識者諒察。

二、關於譯文品質

1. 「信達雅兼備」是人們對於各領域翻譯成果的理想期待，但在實務上，本計畫所公告的譯文是以「信實」和「通達」為務，至於「典雅」的目標，則有待譯文公告後，廣徵諸家見解，再逐漸修潤，方能更趨近理想。

2. 線上版公告後，僅以「暫行電子版」的形式流通，仍非定稿。

三、關於格式

1. 譯文標有 [sic.] 註記處，表示該處存疑、待考，或有訛誤，但仍依原文錄入。

2. 凡遇有 [] 符號處，表示在 [] 內的文字乃原文所無，但為便利讀者理解與行文流暢，由譯者或編輯部補上。至於轉寫為現代書面語的版本當中，則不另行標註。

四、藏文原典選用與版本校勘

1. 本計畫選用原典為德格木刻版的《甘珠爾》與《丹珠爾》，漢藏對照本的藏文版本來源，係根據德格木刻版的圖檔，經電腦運算，進行

文字辨識 (OCR) 後所輸出的藏文文字檔。電腦檔案來源為 <https://github.com/Esukhia/derge-kangyur>。

2. 版本校勘方面，漢藏對照本的藏文部分，遇有 <> 符號並以上標方式註記處，表示該處在不同刻版間存在著差異。校勘對照本的依據，是以中國藏學中心出版的《中華大藏經》校勘本為主。校勘仍容有未盡理想之處，凡遇未及校勘之處，則由譯者或編輯部另於腳註中附帶說明。

3. 為避免造成在腳註中存在過多的版本校勘說明，因此讀者若欲詳知版本間的差異，請逕行參考 <> 內的校勘文字，擬不於經文中另行說明。

貳、關於翻譯《甘珠爾》（佛說部）

一、《甘珠爾》的譯文，以傳統佛經語文體呈現，並另行製作現代語文體版本，俾令不同閱讀偏好的讀者自行擇其所好。

二、《甘珠爾》的名相、一般詞彙使用與表述形式方面，以盡可能承繼、沿用漢文大藏經中既有的古譯為原則，亦即：譯詞以正確表達藏文原意為前提，但在譯詞的選用方面，則對照藏文原典文本與既有漢譯古本，盡可能準用或參考古代漢譯本的表述方式。

叁、關於將佛經語文體改寫為現代語文體

一、關於既有語彙的使用，採用保留原譯的原則。

1. 凡遇慣用語、成語或類似成語的陳述句處，在保留原狀不至於造成讀者閱讀障礙的前提下，不硬性改寫為現代語體文，以免反而造成文句生澀拗口。

2. 凡遇境界名稱、非專有名詞的術語等缺乏具體文獻佐證者，或為孤例者，則保留原譯，不進行改寫。

二、為令行文暢達，若遇同段文字的主詞重複時，將酌情刪除重複處；若遇文句順序需更動，以令文義表述符合漢文使用習慣者，或者需添加主詞以凸顯文義時亦同。

聖般若波羅蜜多普賢大乘經

題 解

佛世尊在摩竭陀國阿蘭若法菩提場時，應普賢菩薩之問，向會上諸大具足普賢行的大菩薩們解說「資糧道的智慧乃是相似般若，見道以上的智慧才是真正般若」的道理。佛在《大般若經》中曾為帝釋天王廣說有所得的相似般若以及無所得真正般若的意涵，而於本經中，則著重宣說二者在地道階位的界限差別。

本經屬於後弘期的藏譯經典。根據俄爾欽·貢噶桑波（*ངར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ།* 1382-1456）撰《受法錄·大海》（*ཐོག་ཡིག་རྒྱ་མཚོ།*）所載，推測本經應為12世紀上半葉時，由班智達奔曳師利（*Punyeśrī, circa 11th*）與藏地的定巴譯師·楚臣炯內（*ལྷིང་པ་ལོ་ལྷོ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས།* 1107-1190）傳入藏地的。另依第五世達賴喇嘛·阿旺羅桑嘉措（*ངག་དབང་ལྷོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།* 1617-1682）撰《聞正法錄·恆河水》（*དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་གསན་ཡི་གརྒྱའི་ཚུ་རྒྱན།*）所載的本經傳承，則可推測本經傳入藏地的時間不晚於11世紀。

聖般若波羅蜜多普賢大乘經

藏漢對照本

༄༅། །ཀྱེ་གར་སྐད་དུ། །ཤུ་མཚུ་བ་སྐྱོ་ལྷ་འཛིན་པ་ར་མི་ཏུ་ས་མཉམ་ལྷ་བྱ་གཡུང་ལེ་མ་སྐྱ་ལྷ་མོ་ན་སུ་ཅ།

梵語：Āryaprajñānapārmītasamantabhadramahāyānasūtra.

བོད་སྐད་དུ། །འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་མོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།

藏譯：'phags pa shes rab kyi pha rod tu phyin pa kun tu bzang po theg pa chen po'i mdo/

漢譯：聖般若波羅蜜多普賢大乘經

(F 177b7)སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

頂禮一切佛菩薩。

(F 177b7)འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་ཏུས་གཅིག་ན། །བཙམ་ལྡན་འདས་ཡུལ་མ་ག་རྣམས་ལ་གཡུང་ལེ་མ་སྐྱ་ལྷ་མོ་ན་སུ་ཅ། །
དགོན་པས། །ཞལ་ཆེད་དགོན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྣང་པོ་ན་སྐྱེས་པས། །བཞུགས་[178a]ཏེ། །སྤྱོད་པ་བཅུ་ཉེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཚང་མེད་གངས་
མེད་པ་ནས་འདུས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྒྱལ་པོ་དང་མཉམ་པ་དང་ཐབས་ཅིག་གཡུང་
ལེ་མ་སྐྱ་ལྷ་མོ་གཅིག་གོ། །ཐམས་ཅད་ཀུན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྣོན་ལམ་ལ་མངའ་བཞེས་པ་སྦྱོང་པ་ལ་གནས་པ་ལོ། །

如是我聞：一時，世尊在摩竭陀國阿蘭若法菩提場¹，與從十方無量無數佛剎來會佛剎微塵數菩薩俱，此諸大眾於普賢願，自在具足，住普賢行。

(F 178a1)དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་ཚོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་བསྟན་སྟེ་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་དེའི་ལྷན་ལ་མཐུས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སངས་རྒྱས་གྱི་སྟེང་ཞིང་གི་རྒྱལ་པོ་མོ་དང་མཉམ་པ་ཐམས་ཅད་གཡོས་སོ། །དེ་ནས་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་ཕྱག་གིས་དབུ་ལ་རེག་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་རེག་པས་སངས་རྒྱས་གྱི་སྟེང་ཞིང་རྣམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་གཡོས་པར་གྱུར་ལྟུང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མཐུན་པར་ཚོགས་སུ་བཅད་པས་བསྟོད་པ། འཇིག་རྟེན་སྟོན་མ་ལྷ་མིའི་སྟོན་ལོ་དཔེ་ལས་འདས། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་སུ་བྱེད་པ་རོལ་བྱེད། །སྲིད་པའི་མཚོ་ལས་འགོ་བ་ཚྱུང་གིས་སྟོལ། །དེད་དཔོན་ཚྱུང་གིས་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ཞུས་པར་གསོལ། །

爾時普賢菩薩等入三昧，名「示顯諸法無分別」。以是三昧力，等佛剎微塵數一切世界皆悉震動。復次，世尊摩普賢菩薩頂，既摩頂已，一切佛土，乃出遍動。而諸天人，普共一音，以偈讚曰：

「世燈人天無能喻，功德如海到彼岸，
祈請商主作救護，救度眾生出有海。」
（您是世間之明燈，天人與人們所莫能譬喻者，
您的功德如海，已經達致彼岸。
請您救度眾生，令其脫離三有的大海，

祈請商主您予以救護。)

(F 178a4)དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
ཏོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཇི་ཉམ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ཤེས་རབ་སྤྱོད་འདྲ་བ་དང་ཤེས་རབ་ཡིན་པ་ལ་བསྐྱབ་
པར་བྱ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཤེས་རབ་འདྲ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པའོ། །ཤེས་རབ་ཡིན་པ་ནི་ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པའོ། །

復次，普賢菩薩白世尊言：「世尊！[此等]所應學義，謂相似般若及真正般若，應云何學？」世尊告曰：「普賢！世間資糧道行者之慧，是為相似般若；²從於初地以上之慧，是為真正般若。」

(F 178a5)བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྒྲུལ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་།
ལྷ་དང་། མིར་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡི་རངས་ཏེ་གཡུང་ལྷ་ཤི་ཡིད་རངས་ཏེ་ཚོལ་ཡི་རང་སྤོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་
ལ་མཛོན་པར་བསྟོད་དོ། །

世尊說是語已，普賢菩薩及天、人等世間[大眾]皆大歡喜，於世尊所說，稱揚讚歎。

(F 178a6)འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྫོགས་སོ་གཡུང་ལྷ་ལྷོ། །།

聖般若波羅蜜多普賢大乘經

註釋

- 1 阿蘭若法菩提場：原文寫做 དགོན་པ་ཚལ་གྱི་སྤོང་པོ།，位於古代印度摩竭提國菩提道場之側。又名寂滅場、普光法堂。
- 2 此處若按原文直譯，可做「相似般若者，世間資糧道行者之智即是」。然而此譯較為詰屈聱牙，為俾讀誦，乃參考鳩摩羅什於《摩訶般若波羅蜜經》（CBETA, T08, no. 223）中的譯法，以及玄奘於《大般若波羅蜜多經》（CBETA, T07, no. 220）的譯法，將此句譯為倒裝句。特此說明。下句「於初地以上之慧，是為真正般若」亦同。

【七佛滅罪真言】（三遍）

離婆離婆地 求訶求訶帝 陀羅尼帝 尼訶囉帝 毗黎你帝
摩訶伽帝 真陵乾帝 娑婆訶

【補闕真言】（三遍）

南無喝囉怛那哆囉夜耶 佉囉佉囉 俱住俱住 摩囉摩囉
虎囉 吽 賀賀 蘇怛拏 吽 潑抹拏 娑婆訶

【三皈依】

自皈依佛 當願眾生 體解大道 發無上心（問訊）
自皈依法 當願眾生 深入經藏 智慧如海（問訊）
自皈依僧 當願眾生 統領大眾 一切無礙（問訊）

【迴向文】

（一）

願以此功德 普及於一切
我等與眾生 皆共成佛道

（二）

願以此功德 莊嚴佛淨土
上報四重恩 下濟三途苦
若有見聞者 悉發菩提心
盡此一報身 同生極樂國

(三)

文殊師利勇猛智 普賢慧行亦復然
我今迴向諸善根 隨彼一切常修學
三世諸佛所稱歎 如是最勝諸大願
我今迴向諸善根 為得普賢殊勝行
我此普賢殊勝行 無邊勝福皆迴向
普願沉溺諸眾生 速往無量光佛刹

《聖般若波羅蜜多普賢大乘經》 編譯團隊：

講經法師：堪布確英多傑

譯者：胡進杉

審潤、編輯：圓滿法藏編譯委員會

設計排版：王紹宇、張春靜

圓滿法藏·佛典漢譯
THE KUMARAJIVA PROJECT